גליון 230
ויקהל - פרה
תשפ"ה

דעם רבינ'ס מעשיות

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

דעם רבינ'ס משלים

דֶער הֵיילִיגֶער בְּלִינְדֶער

"דָאס הֶערְט זִיךְ ווִי אַ מוּזִיק קְלַאנְג פוּן ר' טוֹבִיָּה", רוּפְט אוֹיס מִיט פְרֵייד ר' יוֹסֵף צוּ זַיין גוּטְן פְרַיינְד ר' פִּנְחָס. "דִי הַארְצִיגֶע זִיסֶע מֶעלָאדִיס, זֶענֶען סְפֶּעצִיעֶלֶע מוּזִיק קְלַאנְגֶען וָואס מֶען הֶערְט נִישְׁט בַּיי אַנְדֶערֶע מוּזִיקַאנְטְן. לָאמִיר כַאפְּן אַ בְּלִיק, דָא בַּיי דִי חֲתוּנָה גֶעפִינֶען זִיךְ אַסַאךְ מֶענְטְשְׁן, זֵיי זֶענֶען פְרֵיילִיךְ און טַאנְצְנְדִיג, שַׁיינֶען און זִינְגֶען"...

"וואוּ, ר' פִּנְחָס! הֶער, דָאס אִיז טוֹבִיָּה! יָא, דָאס אִיז עֶר, טוֹבִיָּה דֶער מְנַגֵּן כָּשֵׁר!!! טוֹבִיָּה דֶער בְּלִינְדֶער מוּזִיקַאנְט וָואס אִיךְ דֶערצֵייל אִיבֶּער אִים, אִיז אֵיינֶער פוּן דִי גָאר סְפֶּעצִיעֶלֶע מוּזִיקַאנְטְן דָא אִין דָארְף, מֶענְטְשְׁן גְלֵייכְן אִים זֵייעֶר, עֶר קוּמְט צוּ חֲתוּנוֹת שְׁפִּילְן און דֶערְפְרֵייעֶן, עֶר זֶעט נִישְׁט קֵיינֶעם פַאר זַיינֶע אוֹיגְן... עֶר אִיז פַארְטִיפְט אִין זַיין נְגִינָה, יֶעצְט אִיז עֶר עוֹסֵק אִין מִצְוַת חָתָן וְכַלָּה זֵיי צוּ מְשַׂמֵּחַ זַיין. גְלַייךְ נָאךְ דֶער חֲתוּנָה אַיילְט עֶר זִיךְ אַהֵיים, עֶר אִיז אַ גְלַייכֶער בַּאגְלֵייבְטֶער מֶענְטְשׁ".

"וַוייל עֶר אִיז אַ בְּלִינְדֶער זֶענֶען זִיךְ מֶענְטְשְׁן מְרַחֵם אוֹיף אִים מֶען בַּאשְׁטֶעלְט אִים צוּ שְׁפִּילְן עֶר זָאל קֶענֶען בְּרֶענְגֶען פַּרְנָסָה אִין שְׁטוּב. גֶעבּ נָאר אַ קוּק, אַרוּם אִים שְׁטֵייעֶן קִינְדֶער און דֶערְוַואקְסֶענֶע, זֵיי קוּקְן אוֹיף אִים מִיט רַחֲמָנוּת..."

ר' פִּנְחָס הֶערְט זִיךְ אַיין צוּ דִי קִינְדֶערִישֶׁע שְׁמוּעֶס ווִי זֵיי וואוּנְדֶערְן זִיךְ: "ווִי אַזוֹי קֶען עֶר אַזוֹי שַׁיין שְׁפִּילְן? עֶר אִיז דָאךְ בְּלִינְד און זֶעט גָארְנִישְׁט? וָואס, עֶר דְרוּקְט אוֹיף דִי קְנֶעפְּלֶעךְ אָן צוּ זֶען??? אֵיין מִינוּט, ווִי אַזוֹי גֵייט אַהֵיים אַלֵיין? און וָואס אִיךְ פַארְשְׁטֵיי נִישְׁט – אַזוֹי אִיז עֶר גֶעבּוֹירְן אָן צוּ קֶענֶען זֶען, אָבֶער אִיךְ זֶע אַז עֶר הָאט אוֹיגְן? אִיז פַארְוָואס קֶען עֶר נִישְׁט זֶען מִיט זַיינֶע אוֹיגְן, וָואס, ס'אַרְבֶּעט נִישְׁט?!"...

גֶעוֶוען אִיז אַ טָאג, ר' טוֹבִיָּה לִיגְט אוֹיף זַיין בֶּעט, עֶס אִיז זַיינֶע לֶעצְטֶע מִינוּטְן אוֹיף דֶער וֶועלְט, נָאכְן דַאוֶוענֶען, זָאגְן ווִדּוּי און לֶעצְטֶע גְרֵייטוּנְגֶען אַרִיבֶּערְצוּגֵיין צוּם דִי אַנְדֶערֶע וֶועלְט, פְּלוּצְלוּנְג וֶוערְן אַלֶע אַרוּמִיגֶע דֶערְשְׁרָאקְן בִּיז גָאר, זֵיי גְלֵייבְן נִישְׁט וָואס זֵייעֶרֶע אוֹיעֶרְן הֶערְן.

טוֹבִיָּה דֶער בְּלִינְדֶער עֶפְנְט זַיינֶע אוֹיגְן, און זָאגְט אַרוֹיס פוּן זַיין מוֹיל וֶוערְטֶער וָואס פִירְן אַרִיבֶּער אַ סְקְרוּךְ אִין דִי בֵּיינֶער פוּן אַלֶע וָואס הֶערְן אִיר. און זָאגְט דִי פָאלְגְנְדֶע:

"בָּרוּךְ ה' אַז אַלֶע מַיינֶע לֶעבְּנְס טֶעג בִּין אִיךְ נִישְׁט גֶעוֶוען קַיין בְּלִינְדֶער, אִיךְ הָאבּ גֶעהַאט גוּטֶע גֶעזוּנְטֶע אוֹיגְן; נָאר ווִיבַּאלְד אִיךְ שְׁפִּיל אוֹיף חֲתוּנוֹת, עֶס קֶען זִיךְ דָארְט מַאכְן שְׁטְרוֹיכְלוּנְגֶען דֶערִיבֶּער דַארְף אִיךְ זֵייעֶר הִיטְן אוֹיף מַיינֶע אוֹיגְן, הָאבּ אִיךְ דֶערְפַאר אִינְגַאנְצְן פַארְמַאכְט מַיינֶע אוֹיגְן און נִישְׁט גֶעעֶפְנְט בִּיז אִיצְטֶער, כְּדֵי נִישְׁט אַדוּרְכְצוּפַאלְן מִיט זֶען עֶפֶּעס וָואס מֶען טָאר נִישְׁט".

לוֹיט דִי מַעֲשֶׂה וָואס דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט דֶערְצֵיילְט קֶען מֶען זִיךְ לֶערְנֶען דִי ווִיכְטִיגְקֵייט פוּן זַיין גֶעוָוארְנְט צוּ הִיטְן דִי אוֹיגֶעלֶעךְ. וֶוען אַ אִיד הָאט אַ נִסָּיוֹן, עֶר גֶעפִינְט זִיךְ אוֹיף אַן אָרְט וָואס אִיז נִישְׁט אָפְּגֶעהִיטְן און רֵיין, דַארְף עֶר זוּכְן און פְּרִיוְון אַלֶע סָארְט מִיטְלֶען אוֹיף דֶער וֶועלְט צוּ פַארְמַאכְן זַיינֶע אוֹיגְן און זִיךְ רַאטֶעוֶוען פוּן אַ נִישְׁט רֵיינֶע בְּלִיק, אַ רְאִיָּה וָואס אוּנְזֶערֶע חֲכָמִים ווִילְן מִיר זָאלְן זִיךְ דֶערְפוּן הִיטְן.

מִיר וֶועלְן בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם מִשְׁתַּדֵּל זַיין מִיט אַלֶע כּוֹחוֹת נִישְׁט צוּ גֵיין אוֹיף עֶרְטֶער וואוּ עֶס גֶעפִינֶען זִיךְ מִכְשׁוֹלוֹת, און פַארְמַאכְן אוּנְזֶערֶע אוֹיגְן פוּן צוּ זֶען שְׁלֶעכְטְס.
(ע"פ כוכבי אור סיפורים נפלאים).

סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מִשָּׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת

דִי שִׂיחוֹת פוּן נָאךְ סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת (4)

ה - הַמְשֵׁךְ דֶער 'צַדִּיק' וָואס אִיז אוֹיף אִים אַרוֹיפְגֶעפַאלְן 'עַצְבוּת'

[אוֹת ה] אוּן דָאס צוּ פַארְשְׁטֵיין [דַארְף מֶען וִויסְן]: אַז סְ'אִיז בַּאוואוּסְט: אַז דֶער דָאזִיגֶער 'גַשְׁמִיוּתְ'דִיגֶער וֶועלְט', אִיז נָאר אַ 'מִיטְל פוּנְקְט' אִינְמִיטְן דִי 'גַלְגַלִים', וִוי סְ'אִיז עֶרְקְלֶערְט דוּרְךְ דִי 'בַּעֲלֵי־תְּכוּנָה'! ['חָכְמַת אַסְטְרָאנָאמְיֶע', דִי גַאנְג פוּן דִי זוּן, לְבָנָה, אוּן שְׁטֶערְנְס – זֶעה: 'רַמְבַּ"ם' הִלְכוֹת קִדּוּשׁ־הַחֹדֶשׁ; סֵפֶר־הַבְּרִית; סֵפֶר־הַתְּכוּנָה פוּן רַבִּי חַיִּים וִויטַאל]! - **אוּן כָּל־שֶׁכֵּן** קֶעגְן דִי 'עוֹלָמוֹת־הָעֶלְיוֹנִים', וֶוערְט דִי 'גַאנְצֶע וֶועלְט' זִיכֶער נִישְׁט בַּאטְרַאכְט, מֶער וִוי אַ 'פִּינְטֶעלֶע'!

אוּן סְ'אִיז בַּאוואוּסְט: אַז אַלֶע 'שְׁטְרִיכְן' וָואס דוּ וֶועסְט צִיעֶן פוּנֶעם 'מִיטְל פוּנְקְט' - זֶענֶען זֵייעֶר נָאנְט בַּיים 'פוּנְקְט', אֵיינְס צוּם אַנְדֶערְן! אוּן וִוי מֶער זֵיי דֶערְוַוייטֶערֶן זִיךְ פוּנֶעם 'פוּנְקְט', וֶוערְן זֵיי מֶער דֶערְוַוייטֶערְט אֵיינְס פוּנֶעם אַנְדֶערְן!

אוּן אַזוֹי אוֹיךְ וֶוען דִי 'שְׁטְרִיכְן' דֶערְוַוייטֶערֶן זִיךְ גָאר אַסַאךְ פוּנֶעם 'פוּנְקְט', דֶערְוַוייטֶערֶן זִיךְ דַאן אוֹיךְ דִי 'שְׁטְרִיכְן' אֵיינְס פוּנֶעם אַנְדֶערְן, גָאר שְׁטַארְק! כָאטְשׁ וָואס אוּנְטְן בַּיים 'פוּנְקְט' זֶענֶען זֵיי נָאנְט אֵיינְס צוּם אַנְדֶערְן! - אַזוֹי־וִוי עֶס צֵייגְט דָאס דָאזִיגְן בִּילְד 8:

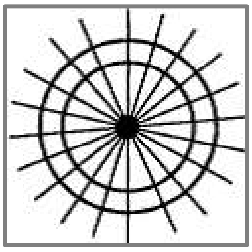

קוּמְט אוֹיס: אַז אוֹיבּ וֶועט עֶר זִיךְ אוֹיסְמָאלְן אִין זַיינֶע גֶעדַאנְקֶען: וִוי עֶס וֶוערְן גֶעצוֹיגְן 'שְׁטְרִיכְן' פוּן דֶעם 'אוּנְטֶערְשְׁטְן־וֶועלְט', אֲפִילוּ נָאר בִּיז דִי 'גַלְגַלִים' - קוּמְט דַאן אוֹיס: אַז אֲפִילוּ אוֹיבּ עֶר גֵייט נִישְׁט אַוֶועק פוּן זַיין פְּלַאץ, נָאר [אַזוֹי וֵוייניג] וִוי אַ 'פָאדֶעם' - פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן: דָארְט אוֹיבְן בַּיי דִי 'גַלְגַלִים', וֶוערְט עֶר דֶערְוַוייטֶערְט פוּן דֶעם [עֶרְשְׁטְן] פְּלַאץ וואוּ עֶר אִיז דָארְט גֶעוֶועזְן פְרִיעֶר, קֶעגְנְאִיבֶּער זַיין קָאפּ - וֶוערְט עֶר יֶעצְט דֶערְוַוייטֶערְט 'עֶטְלִיכֶע טוֹיזְנְטֶער מַייל', לוֹיטְן שַׁאץ פוּן דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּנֶעם 'אוֹיבֶּערְשְׁטְן גַלְגַל' קֶעגְנְאִיבֶּער דֶעם 'אוּנְטֶערְשְׁטְן וֶועלְט', וִוי בַּאוואוּסְט! - וַוייל סְ'אִיז דָארְטְן אַרַיינְגֶעזֶעצְט [אִינֶעם גַלְגַל], 'שְׁטֶערְנְס', גָאר אָן קַיין צָאל, אוּן יֶעדְן 'שְׁטֶערְן' אִיז בְּעֶרֶךְ אַזוֹי גְרוֹיס וִוי דֶער 'דָאזִיגֶער וֶועלְט', אוּן נָאךְ גְרֶעסֶער! [זֶעה נָאךְ אִין 'לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת', עֵרוּבֵי־תְּחוּמִין ה, כ].

[אוֹת ו] כָּל־שֶׁכֵּן וְכָל־שֶׁכֵּן וֶוען עֶר וֶועט זִיךְ אוֹיסְמָאלְן אִין זַיינֶע גֶעדַאנְקֶען: וִוי דִי 'שְׁטְרִיכְן' וֶוערְן גֶעצוֹיגְן בִּיז דִי 'עוֹלָמוֹת־הָעֶלְיוֹנִים' - וָואס אַלֶע 'גַלְגַלִים', זֶענֶען גָארְנִישְׁט קֶעגְן זֵיי! - קוּמְט אוֹיס: אַז סְ'אִיז נִישְׁט דָא קַיין שַׁאץ צוּ דִי 'וַוייטְקֵייט' [הֶעכֶערְקֵייט] וָואס עֶר הָאט זִיךְ דֶערְוַוייטֶערְט [הֶעכֶער גֶעוָוארְן] דָארְט אִין דִי 'עוֹלָמוֹת־הָעֶלְיוֹנִים', דוּרְךְ אַ קְלֵיין פִּיצֶעלֶע 'וַוייטְקֵייט' [הֶעכֶערְקֵייט], אֲפִילוּ בְּלוֹיז 'וֵוייניגֶער וִוי אַ הָאר' וָואס עֶר הָאט זִיךְ דֶערְוַוייטֶערְט [גֶערוּקְט הֶעכֶער] אוּן אַוֶועקְגֶעגַאנְגֶען, פוּנֶעם פְרִיעֶרְדִיגְן פְּלַאץ!

וַוייל אֲפִילוּ אוֹיבּ דָא אִין דֶעם 'אוּנְטֶערְשְׁטְן וֶועלְט', הָאט עֶר זִיךְ נִישְׁט דֶערְוַוייטֶערְט אוּן גֶעגַאנְגֶען [הֶעכֶער], נָאר בְּלוֹיז 'וֵוייניגֶער וִוי אַ הָאר'! - וָואס אִין זַיינֶע אוֹיגְן אִיז עֶר גָארְנִישְׁט וַוייטֶער גֶעגַאנְגֶען [גָארְנִישְׁט גֶערוּקְט הֶעכֶער]! וַוייל דָאס קֶען דָאךְ נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַלֵיינְס אָפְּשַׁאצְן! - מִיט דֶעם אַלֶעמֶען: דָארְטְן אִין דִי 'עוֹלָמוֹת־הָעֶלְיוֹנִים', אִיז עֶר דֶערְוַוייטֶערְט [הֶעכֶער] גֶעוָוארְן 'עֶטְלִיכֶע טוֹיזְנְטֶער עוֹלָמוֹת אוּן מַייל'!

אוּן כָּל־שֶׁכֵּן וְכָל־שֶׁכֵּן וֶוען דֶער מֶענְטְשׁ גֵייט 'אֵיין מַייל' אָדֶער 'עֶטְלִיכֶע מַייל' אִין 'עֲבוֹדַת־הַשֵּׁם'! דֶעמָאלְט אִיז: "עַיִן לֹא רָאֲתָה" וְכוּ' [יַעֲשֶׂה לִמְחַכֵּה לוֹ] [יְשַׁעְיָה סד, ג]! "קַיין שׁוּם אוֹיג, חוּץ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַלֵיינְס - קֶען נִישְׁט זֶעהְן דָאס גוּטְס וָואס עֶר וֶועט מַאכְן, פַאר דִי וָואס הָאפְן צוּ אִים"!

*

(**אִין 'חַיֵּי־מוֹהֲרַ"ן' סה, שְׁרֵייבְּט רַבִּי נָתָן זַ"ל:** דִי מַעֲשֶׂה פוּנֶעם צַדִּיק וָואס אִיז אֵיינְמָאל אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין אַ 'גְרוֹיסְן עַצְבוּת' וְכוּ', וָואס אִיז גֶעשְׁרִיבְּן אִין 'סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת' פוּנְקְט וִוי אִיךְ הָאבּ דָאס גֶעהֶערְט פוּנֶעם רֶבִּינְ'ס מוֹיל - הָאבּ אִיךְ גֶעהֶערְט פוּן אֵיינֶעם פוּן 'אוּנְזֶערֶע־לַייט': "אַז עֶר הָאט גֶעהֶערְט דֶעם 'דָאזִיגְן מַעֲשֶׂה' פוּנֶעם רֶבִּינְ'ס מוֹיל, אִין אַבִּיסְל אַ 'אַנְדֶערְן נוּסַח'"! - אוּן אוֹיךְ אִינֶעם 'סִיפּוּר־הַמַּעֲשֶׂה' אִיז גֶעוֶוען אַבִּיסְל אַ 'עֶנְדֶערוּנְג' וְכוּ'!

אַז עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ צַדִּיק, וָואס אִיז גֶעוֶוען אִין זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע מַדְרֵיגָה - וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען פוּן דִי 'בַּעֲלֵי חֶשְׁבּוֹן־הַנֶּפֶשׁ', וָואס יֶעדְן טָאג הָאט עֶר זִיךְ גֶעמַאכְט אַ 'חֶשְׁבּוֹן־הַנֶּפֶשׁ': "צוּ עֶר הָאט דֶעם הַיינְטִיגְן טָאג, רִיכְטִיג גֶעדִינְט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן בִּשְׁלֵמוּת, לוֹיט זַיין שְׁטֵייגֶער שְׁטֶענְדִיג"! - אוּן עֶר הָאט אוֹיסְגֶערֶעכְנְט דִי זַאכְן וָואס עֶר הָאט גֶעדַארְפְט טוּהְן אִין דֶעם הַיינְטִיגְן טָאג! אוּן עֶר הָאט גֶעפוּנֶען: אַז עֶר הָאט נִישְׁט יוֹצֵא גֶעוֶוען יְדֵי־חוֹבָתוֹ בִּשְׁלֵימוּת אִינֶעם דָאזִיגְן טָאג!

לְמָשָׁל: עֶר הָאט גֶעדַארְפְט אַרוּמְגֵיין אִין שְׁטוּבּ 'אַהִין אוּן אַהֶער', אַזוֹיפִיל מָאל ווִיפִיל עֶר הָאט גֶעדַארְפְט לוֹיט זַיין 'הוֹיכְן הַשָּׂגָה'! - אוּן אִין יֶענֶעם טָאג אִיז עֶר נִישְׁט אַזוֹיפִיל אַרוּמְגֶעגַאנְגֶען אִין שְׁטוּבּ, וִוי עֶס פַּאסְט לוֹיט זַיין מַדְרֵיגָה!

אוּן דוּרְכְדֶעם אִיז עֶר זֵייעֶר אַרָאפְּגֶעפַאלְן אִין זַיינֶע גֶעדַאנְקֶען! - בִּיז סְ'אִיז אִים שׁוֹין נִישְׁט מֶעגְלִיךְ גֶעוֶוען זִיךְ אוֹיפְצוּלֶעבְן! - בִּיז עֶר הָאט זִיךְ מְחַיֶּה גֶעוֶוען מִיט דֶעם וָואס עֶר הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען: "שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי", "בַּאשֶׁעפֶער, אִיךְ דַאנְק דִיר, אַז דוּ הָאסְט מִיר נִישְׁט בַּאשַׁאפְן קַיין גוֹי"!

[שְׁרֵייבְּט רַבִּי נָתָן]: אוּן פוּן דֶעם וֶועסְטוּ פַארְשְׁטֵיין: דִי מַעֲלָה אוּן דִי גְרוֹיסְקֵייט פוּנֶעם דָאזִיגְן צַדִּיק, וִוי גְרוֹיס עֶר אִיז גֶעוֶוען - אַז עֶר הָאט גֶעהַאט אַזַא הוֹיכֶע עֲבוֹדָה מִיט דֶעם וָואס עֶר אִיז גֶעגַאנְגֶען 'אַהִין אוּן אַהֶער' אִין שְׁטוּבּ! - אַז וֶוען עֶר הָאט נָאר אַבִּיסְל פַארְמִינֶערְט פוּן דֶעם דָאזִיגְן עֲבוֹדָה, לוֹיט זַיין דֵיעָה, הָאט עֶר זִיךְ אַזוֹי שְׁטַארְק מְצַעֵר גֶעוֶוען - בִּיז עֶר הָאט זִיךְ שׁוֹין כִּמְעַט נִישְׁט גֶעקֶענְט אוֹיפְלֶעבְן מֶער - וֶוען נִישְׁט וָואס עֶר דֶערְמַאנְט זִיךְ פוּן: "שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי"!

זֶעה אוּן פַארְשְׁטֵיי אוּן קוּק: דִי 'עֲבוֹדָה פוּן דִי צַדִּיקִים', אוּן זֵייעֶר 'צַעַר', אוֹיף זֵייעֶר פַארְמִינֶערוּנג אִין 'עֲבוֹדַת־הַשֵּׁם' - בִּיז וִוי וַוייט, בִּיז וִוי וַוייט, דָאס דֶערלַאנְגְט! - אַשְׁרֵי לָהֶם! וואוֹיל אִיז צוּ זֵיי!).

(רַבִּי נָתָן זַ"ל שְׁרַייבְּט אִין 'לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת', פֶּסַח ט, טו: דֶער עִיקָר 'נְפִילָה' וָואס דֶער מֶענְטְשׁ פַאלְט אַרָאפּ, אִיז צוּלִיבּ 'גַדְלוּת' [גַאֲוָה] - אַז סְ'פַּאסְט אִים נִישְׁט צוּ טוּעֶן אַזַא 'עֲבוֹדָה' אוּן 'פְּלָאג', בְּשַׁעַת וֶוען עֶר הָאט נָאךְ גָארְנִישְׁט אוֹיפְגֶעטוּהְן! - אָבֶּער דֶער וָואס זוּכְט דֶעם 'אֱמֶת', זָאגְט בַּיי זִיךְ אִין הַארְצְן: אַז צוּלִיבּ 'אֵיין פִּינְטֶעלֶע פוּן 'אֵיין אֵיינְצִיגְן גֶעטְלִיכְן־שַׁיין', אִיז וֶוערְד דָאס גַאנְצֶע פְּלָאג בְּכֶפֶל־כִּפְלַיִם! - אוּן אַזוֹי־ וִוי דֶער צַדִּיק וָואס הָאט זִיךְ דֶערְפְרֵייט דוּרְךְ "שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי"!).

ו - צְוֵויי סָארְט פַּאלַאצְן

[אוֹת א] זָאלְסְט וִויסְן: אַז סְ'אִיז פַארְהַאן 'צְוֵויי סָארְט פַּאלַאצְן'! - אוּן 'בֵּיידֶע פַּאלַאצְן' זֶענֶען [מַמָּשׁ] גְלַייךְ, אֵיינְס צוּם אַנְדֶערְן. אִין אֵיינְס וואוֹינְט אַ 'קֶענִיג', אוּן אִין דֶעם אַנְדֶערְן וואוֹינְט אַ 'קְנֶעכְט'! - אוּן זִיכֶער בֶּאֱמֶת: אִיז פַארְהַאן אַ גְרוֹיסְן חִילּוּק, צְוִוישְׁן דֶעם 'פַּאלַאץ פוּנֶעם קֶענִיג' אוּן דֶעם 'פַּאלַאץ פוּנֶעם קְנֶעכְט'! - נָאר פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן קֶען מֶען זִיךְ זֵייעֶר טוֹעֶה זַיין צְוִוישְׁן זֵיי!

וַוייל עֶס אִיז פַארְהַאן אַ 'קֶשֶׁר' [קְנִיפּ] וָואס אַסַאךְ נְפָשׁוֹת בִּינְדֶען זִיךְ צוּזַאמֶען, בִּיז סְ'וֶוערְט פוּן זֵיי אַ 'הוֹיז' אוּן אַ 'פַּאלַאץ'! - וַוייל זֵיי בִּינְדֶען זִיךְ צוּזַאמֶען אֵיינֶער מִיט נָאךְ אֵיינֶעם, אוּן נָאךְ אֵיינֶער מִיט אַן אַנְדֶערְן - בִּיז סְ'וֶוערְט פוּן זֵיי אַ 'יְסוֹד' [גְרוּנְדְשְׁטֵיין]! - אוּן נָאכְדֶעם וֶוערְט פוּן זֵיי אַ 'אוֹהֶל' [גֶעצֶעלְט]! - בִּיז סְ'וֶוערְט אוֹיפְגֶעבּוֹיעֶט פוּן זֵיי אַ 'הוֹיז' אוּן אַ 'וואוֹינוּנְג'!

אוּן דֶער 'דָאזִיגֶער וואוֹינוּנְג', אִיז אַ 'וואוֹינוּנְג פַארְן אֱמֶת'! - אוּן וֶוען מְ'דַארְף זוּכְן דֶעם 'אֱמֶת', זוּכְט מֶען דָאס אִינֶעם 'דָאזִיגְן וואוֹינוּנְג'! - דָאס הֵייסְט: אִינֶעם דָאזִיגְן אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטְן 'קְנִיפּ פוּן דִי צוּזַאמְגֶעבִּינְדֶענֶע נְפָשׁוֹת', וָואס פוּן זֵיי וֶוערְט אָט דֶער 'דָאזִיגֶער וואוֹינוּנְג פַארְן אֱמֶת', וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט!

אוּן דֶערִיבֶּער הָאט דִי תּוֹרָה גֶעהֵייסְן (שְׁמוֹת כג, ב): "אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת", "אַז בַּיי אַ 'מִשְׁפָּט' דַארְף מֶען גֵיין נָאךְ רוֹב דַיָּינִים" - וַוייל וִויבַּאלְד עֶס בִּינְדֶען זִיךְ צוּזַאם אַסַאךְ מֶענְטְשְׁן, גֶעפִינְט זִיךְ דָארְט זִיכֶער דֶעם 'אֱמֶת', וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט!

*

אוּן דָאס אִיז דֶער בְּחִינָה פוּן (בְּרֵאשִׁית מו, כז): "כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב" [כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרַיְמָה שִׁבְעִים], "אַלֶע נְפָשׁוֹת פוּן יַעֲקֹב'ס שְׁטוּבּ וָואס זֶענֶען גֶעקוּמֶען קַיין מִצְרַיִם" [זֶענֶען גֶעוֶוען זִיבֶּעצִיג נְפָשׁוֹת] - דָאס הֵייסְט: אַז פוּן דִי [אֵיינְצִיגֶע] 'נְפָשׁוֹת', אִיז גֶעוָוארְן דֶערְפוּן 'בֵּית יַעֲקֹב'! [אַ גַאנְצֶע שְׁטוּבּ פוּן יַעֲקֹב] - דָאס הֵייסְט: 'אַ וואוֹינוּנְג'ס פְּלַאץ', צוּם 'אֱמֶת', וָואס דָאס אִיז דִי בְּחִינָה פוּן 'יַעֲקֹב', וִוי עֶס שְׁטֵייט (מִיכָה ז, כ): "תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב".

[אוֹת ב] אָבֶּער זָאלְסְט וִויסְן: אַז אַנְטְקֶעגְן דֶעם [קְנִיפּ פוּן אֱמֶת], אִיז פַארְהַאנֶען אַ 'קְנִיפּ פוּן רְשָׁעִים' - אַז עֶס נֶעמֶען זִיךְ צוּזַאם אַסַאךְ 'נְפָשׁוֹת פוּן רְשָׁעִים', אוּן סְ'וֶוערְט פוּן זֵיי אַ 'שְׁטוּבּ' אוּן אַ 'וואוֹינוּנְג' צוּ דֶעם 'שֶׁקֶר'.

אוּן אוֹיף דֶעם וָוארְנְט דֶער נָבִיא (יְשַׁעְיָה ח, יב): "לֹא תֹאמְרוּן קֶשֶׁר לְכֹל אֲשֶׁר יֹאמַר הָעָם הַזֶּה קָשֶׁר", "אִיר זָאלְט נִישְׁט זָאגְן אַ סְ'אִיז אַ בּוּנְד, אוֹיף אַלֶעס וָואס דֶער פָּאלְק זָאגְט אַז סְ'אִיז אַ בּוּנְד" [רַשִׁ"י: אוֹיף אַ 'בּוּנְד פוּן רְשָׁעִים' זָאגְט נִישְׁט דִי תּוֹרָה "אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת"] - וַוייל (סַנְהֶדְרִין כו.): "אַ בּוּנְד פוּן רְשָׁעִים, וֶוערְט נִישְׁט גֶערֶעכְנְט".

אוּן אוֹיף דֶעם שְׁטֵייט (שְׁמוֹת כג, ב): "לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרָעֹת", דוּ זָאלְסְט נִישְׁט נָאכְגֵיין נָאךְ 'רוֹב דַיָּינִים' אוֹיף שְׁלֶעכְטְס [אַז בַּיי שְׁלֶעכְטְס גֵייט מֶען נִישְׁט נָאךְ רוֹב].

[אוֹת ג] אוּן: צְוִוישְׁן דִי צְוֵויי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶע סָארְט 'בָּתִּים' [שְׁטִיבֶּער פוּן 'אֱמֶת' אוּן 'שֶׁקֶר], קֶען מֶען זִיךְ טוֹעֶה זַיין - דָאס הֵייסְט: צְוִוישְׁן דֶעם 'אֱמֶת' מִיטְן 'שֶׁקֶר'! - וַוייל דֶער 'שֶׁקֶר' פְּרָאבִּירְט זִיךְ צוּ פַארְגְלַייכְן צוּם 'אֱמֶת' [אַז סְ'זָאל אוֹיסְקוּקְן דִי זֶעלְבֶּע] - וַוייל אוֹיךְ דָארְט אִיז פַארְהַאן אַ 'בּוּנְד' פוּן 'אַסַאךְ נְפָשׁוֹת' צוּזַאמֶען, אוּן דֶער מֶענְטְשׁ קֶען זִיךְ נַארְן, אוּן עֶר וֵוייסְט נִישְׁט 'וואוּ דֶער אֱמֶת אִיז', אוּן צוּ־וואוּ עֶר זָאל זִיךְ דֶערְנֶענְטֶערְן!

אוּן זָאלְסְט וִויסְן: אַז דוּרְךְ דִי 'מִצְוָה פוּן פִּדְיוֹן־שְׁבוּיִים', אִיז מֶען זוֹכֶה צוּ פַארְשְׁטֵיין [דִי חִילּוּק] צְוִוישְׁן דִי 'צְוֵויי דָאזִיגֶע אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְטֶע שְׁטִיבֶּער', צְוִוישְׁן 'אֱמֶת' אוּן 'שֶׁקֶר', צְוִוישְׁן אַ 'קֶענִיג' אוּן אַ 'קְנֶעכְט'.

וַוייל 'שֶׁקֶר' אִיז דִי בְּחִינָה פוּן אַ 'קְנֶעכְט', דִי בְּחִינָה פוּן 'אָרוּר' - דִי בְּחִינָה פוּן (בְּרֵאשִׁית ט, כה): "אָרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים" וְכוּ', "פַארְשָׁאלְטְן זָאל זַיין כְּנַעַן, אַ עֶבֶד צוּ עֲבָדִים" [זָאל עֶר זַיין].

*

[עָלִים־לִתְרוּפָה, אוֹר לְיוֹם ו' עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וַיִּגַּשׁ תקפ"ו: וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגְן מַיין בְּרוּדֶער, אַבִּיסְל וֵוייסְטוּ וָואס טוּט זִיךְ אִין מַיין הַארְץ, מֶער פוּן דֶעם קֶען מֶען נִישְׁט עֶרְקְלֶערְן בִּכְתָב.

אוֹיבּ דוּ ווילְסְט דֶעם 'נְקוּדַּת־הָאֱמֶת', **"אִם תְּבַקְשֶׁנָּה כַכָּסֶף וְכַמַּטְמוֹנִים תַּחְפְּשֶׂנָּה"** (מִשְׁלֵי ב, ד), **"אוֹיבּ דוּ וֶועסְט דָאס זוּכְן אַזוֹי־וִוי מְ'זוּכְט זִילְבֶּער, אוּן אַזוֹי־וִוי מְ'זוּכְט בַּאהַאלְטֶענֶע אוֹצְרוֹת וֶועסְטוּ דָאס זוּכְן"** - זָאלְסְטוּ זוּכְן דֶעם 'אֱמֶת' אִינֶעם 'פַּאלַאץ פוּנֶעם אֱמֶת' (וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט), וָואס דָאס וֶוערְט גֶעבּוֹיעֶט דוּרְךְ 'אַנְשֵׁי־אֱמֶת', דוּרְכְן 'בַּעַל־אֱמֶת'.

"אָז תָּבִין יִרְאַת ה', וְדַעַת אֱלֹקִים תִּמְצָא" (שָׁם פָּסוּק ה), **"דֶענְסְטְמָאל וֶועסְטוּ פַארְשְׁטֵיין 'יִרְאַת־הַשֵּׁם', אוּן דָאס 'גֶעטְלִיכֶע ווִיסְנְשַׁאפְט' וֶועסְטוּ גֶעפוּנֶען".**

אוּן זִיכֶער וֵוייסְטוּ אוּן דוּ פַארְשְׁטֵייסְט וָואס אִיךְ בִּין דִיר מְרַמֵּז - **וַוייל דֶעם עִנְיָן פוּן דֶעם 'פַּאלַאץ פוּן אֱמֶת', אִיז אַבִּיסְל עֶרְקְלֶערְט אִין סוֹף 'סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת'** [וִוי אוֹיבְּנְדֶערְמַאנְט] - אָבֶּער בֶּאֱמֶת וֵוייסְטוּ גָארְנִישְׁט. (זֶעה נָאךְ אִין לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, בִּרְכַּת־הַשַּׁחַר ג, יא)]

[חַיֵּי־מוֹהֲרַ"ן סו (צוּם שִׂיחָה פוּן דִי 'צְוֵויי סָארְט פַּאלַאצְן', אִין סוֹף 'סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת'): וֶוען מֶען דִינְט הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, אוּן מְ'אִיז נָאךְ אַלְץ אִין דִי בְּחִינָה פוּן' עֶבֶד' (זֶעה לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן ח"ב תּוֹרָה ה) - אִיז מֶען נָאךְ אַלְץ אִין דִי בְּחִינָה פוּן 'אָרוּר' חַס־וְשָׁלוֹם.

אוּן סְ'אִיז אוֹיךְ פַארְהַאן בַּיי דִי קְדוּשָּׁה, אַ בְּחִינָה פוּן 'עֶבֶד', דָאס אִיז דִי בְּחִינָה פוּן (דְּבָרִים לד, ה; יְהוֹשֻׁעַ א, א): "מֹשֶׁה עֶבֶד ה'".

אוּן זָאלְסְט וִויסְן: אַז סְ'אִיז פַארְהַאן אַ מִצְוָה, וָואס דוּרְךְ אִיר גֵייט מֶען אַרוֹיס פוּן דִי בְּחִינָה פוּן 'עֶבֶד' - דָאס אִיז דִי 'מִצְוָה פוּן פִּדְיוֹן־שְׁבוּיִים'.

נאמען: ___________

לאמיר זיין פאר'הערן

די שִׂיחוֹת פוּן נָאךְ סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת (4)

א. ווער וואוינט אין די צוויי פאלאצן?
- ▫ אין ביידע וואוינען קנעכט
- ▫ אין ביידע וואוינען קעניגן
- ▫ אין איינע וואוינט א קעניג אין איינע א קנעכט

ב. איז דא א חילוק צווישן די צוויי פאלאצן?
- ▫ זיי זעען אויס די זעלבע
- ▫ באמת איז דא גרויסע חילוק צווישן זיי ביידע
- ▫ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ג. דורך וועלכע מצווה זאגט אונז דא דער רבי, איז מען זוכה צו וויסן די חילוק צווישן זיי?
- ▫ ציצית
- ▫ תפילין
- ▫ פדיון שבויים

ד. האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?
- ▫ יא
- ▫ ניין
- ▫ איך האב געוואלט

טיפער געטראכט

אוואו נאך דערציילט דער רבי אין ספורי מעשיות וועגן א"קנעכט"?

תשובות אויף די פריערדיגע וואך

וויפל מאל ווערט דערציילט אין סיפורי מעשיות וועגן א "פערד"? **9 מאל** · **ווער וויסט ביי וואסארא מעשיות?**

אין די ערשטע מעשה און הָאט גִיבֶּעטְן אַז מֶען זָאל אִים גֶעבְּן אֵיין מְשָׁרֵת מִיט אֵיין פֶערְד

אין די דריטע מעשה זֵיי הָאבְּן בַּיי אִים גִירַאבִּיוֶועט דָאס קֶעסְטִיל און דִי פֶערְד

אין די אכטע מעשה זֵיי זֶענֶען גִיפָארִין זֶענֶען זֵיי גִיקוּמֶען צוּ אֵיין קְלֵיין בְּרִיקִיל. אִיז אַרָאפּ גִיפַאלִין אַ פֶערְד

אין די ניינטע מעשה דער חכם - הָאט עֶר דֶערְזֶעהְן אַ גְרוֹיסֶע בְּרִיקֶע מִיט פִיר פֶערְד

אין די ניינטע מעשה דער חכם מִיט זיין חבר - הָאבְּן זֵיי אָנְגֶיהוֹיבְּן צוּ פַארְקוֹיפְן אֵיין פֶערְד. און דֶערְנָאךְ ...

אין די עלעווטע מעשה דֶער סוֹחֵר הָאט גִירִיטְן אוֹיף אֵיין פֶערְד

אין די עלעווטע מעשה דער בן השפחה - אִיךְ בִּין אַהֶער גִיקוּמֶען דוּרְךְ דֶעם פֶערְד

אין די עלעווטע מעשה דֶערְוַוייל אִיז אַהִין אָנְגִיקוּמֶען נָאךְ אֵיין מֶענְטְשׁ. וָואס עֶר הָאט גִירִיטְן אוֹיף אַ פֶערְד

אין די צוועלווטע מעשה זֵייעֶרֶע פֶערְד זֶענֶען צוּ גִידֶעקְט מִיט אַזוֹי אַ גְרוֹיס עֲשִׁירוּת

דעם רבינ'ס מעשיות

לְהִתְוַדֵּעַ וּלְהִגָּלוֹת אַז אִיטְלֶעכְס וָוארְט וָואס דָא שְׁטֵייט אִין דֶעם הֵיילִיגְן סֵפֶר, אִיז 'קוֹדֶשׁ־קָדָשִׁים', לוֹטֶער 'סוֹדוֹת־הַתּוֹרָה'. מֶען זָאל נִישְׁט מֵיינֶען: "אַז דָאס זֶענֶען חַס־וְשָׁלוֹם פְּרָאסְטֶע מַעֲשִׂיּוֹת"!

צו ענטפערן בחינות און אריינגיין אינעם גורל, 02-5333372 צו באקומען דעם גליון אין מייל- m025345040@gmail.com